

See you: May 30 – June 3, 2016

München hoofdstad van de waterwereld

Door Annemarie Geleijnse

De Messe München is van 30 mei tot 3 juni het toneel voor de IFAT. De tweejaarlijkse beurs is een van de belangrijkste internationale water- en milieu-evenementen en viert zijn 50-jarig bestaan. Beieren is voor even het centrum van de waterwereld. Alleen al vanuit Nederland komen 120 bedrijven naar München. Een vooruitblik.

Voor grote Duitse watertechnologiebedrijven is IFAT een thuiswedstrijd. Met gigantische stands staan Siemens, Huber en Inge op de beursvloer en het buitenterrein van Messe München. Maar de tweejaarlijkse vakbeurs voor milieu en water strekt veel verder dan de Duitse markt. IFAT geldt ook als toegangspoort tot Midden- en Oost-Europa, de Balkan en Turkije. Maar voor ook de Aziatische markt is IFAT steeds meer een sleutelevenement. Vanuit zo'n 170 landen komen bedrijven naar de zestien Messe-hallen in München, alle grote watertechnologie-ondernemingen zijn er vertegenwoordigd. Vanuit Nederland komt een zeer sterke delegatie, met 120 bedrijven, voor een belangrijk deel uit de watersector.

Met de toegenomen aandacht voor het winnen van grondstoffen uit afvalwater en het hergebruik van water zal er op IFAT veel nieuwe en verbeterde membraantechnologie

te zien zijn. Zo toont Inge op de beurs zijn met BASF ontwikkelde multibore-membranen. Met minder modules kan hiermee een groter oppervlakte in ultrafiltratiemodules worden gezuiverd. Daarnaast toont Inge zijn ultrafiltratiemodules voor horizontale toepassingen, een oplossing die is gericht op de vervanging en verbetering van bestaande systemen.

Ook Huber, een van de grote Duitse leveranciers van watertechnologie, toont een naar eigen zeggen 'fundamenteel herontwerp' van in de industriële en communale zuiveringen veel gebruikte membraanfiltratie. Samen met Microdyn-Nadit uit Wiesbaden ontwikkelde Huber de nieuwe Membrane Filtration VRM. Deze combineert de voordelen van het roterend membraansysteem met de voordelen van de zogenoemde Bio-Cel-moduletechnologie. Dit moet leiden tot lagere kosten en hogere doorvoersnelheden, en vooral energie-efficiënte membraanreiniging. Huber presenteert het systeem op IFAT op ware grootte. Ruimte genoeg, want de stand van Huber beslaat maar liefst 1100 m² beursvloer.

Digitalisering

Het Duitse industrieconcern Siemens komt met innovaties in de digitalisering die bedrijven en gemeenten in staat moeten stellen zuiniger om te gaan met hulpbronnen en energie bij de waterzuivering. Dit wordt ondersteunt met software als TIA Portal, het Scada-systeem (Supercisory Control and Data acquisition), Simatic WinCC en datamanagementsoftware voor energiedata Simatic B.Data.

"Wij willen op IFAT niet alleen laten zien wat we aan

Vijftig jaar IFAT

De kleine achtduizend bezoekers uit negen landen die een halve eeuw geleden langs de krap 150 deelnemers op de 18.000 m² tellende beursvloer van de eerste IFAT slenterden, hebben waarschijnlijk niet kunnen bevroeden tot welke omvang de – toen nog louter – afvalbeurs zou uitgroeien. De laatste editie in 2014 brak alle records. Drieduizend standhouders en 135.288 bezoekers uit 168 landen vulden de huidige 230.000 vierkante meter. De verwachting is dat IFAT 2016 daar opnieuw overheen gaat. Voor de beursafdeling water ontstond al in januari een wachtlijst. Onder de aanmeldingen zijn zo'n tweehonderd nieuwkomers. IFAT afdoen als louter showroom van de Duitse watertechnologie doet de beurs te kort. In 2014 kwam al 44% van de deelnemers van buiten Duitsland. Het aantal landenpaviljoens is dit jaar gestegen tot achttien. Gezamenlijke deelnemers komen niet alleen vanuit de ons omringende landen, maar ook vanuit Oost-Europa (Roemenië, Tsjechië, Polen), Azië (China, Japan, Zuid-Korea) en de Verenigde Staten.

digitalisering te bieden hebben maar vooral wat je er mee kunt doen”, vertelt Markus Lade, general manager bij Siemens voor de water- en afvalwatersector. Dit doet Siemens onder meer door het ICeWater-onderzoeksproject te belichten. In dit project wordt met simulaties en data-analyse gezocht naar een optimaal gebruik van pompen. Lade: “Hierdoor kun je veel energie besparen. Als je meerdere pompen hebt staan en je kent het energiegebruik per pomp, kun je de minst energie-efficiënte achter de hand houden voor pieksituaties.”

Ook in de volgende slag, het zoveel mogelijk voorkomen van de inzet voor pieksituaties, kan de technologie van Siemens een rol spelen. Het concern presenteert op de beurs een nieuwe technologie waarmee het efficiënt omgaan met wisselende consumptieniveaus van water wordt gemonitord en benut. Door water in buffertanken te pompen wanneer het gebruik laag is, kan dat vervolgens worden ingezet op piekmomenten. De technologie wordt in een pilot in Italië al ingezet binnen een Europees onderzoeksproject.

Fosfor

Voor de circulaire economie, een hot item in Nederland, is nog weinig specifieke aandacht op IFAT-beurs (zie kader). Een uitzondering daarop vormt toeleverancier Kemira. “Blij dat u daarnaar vraagt”, reageert marketingcoördinator Monika Epenstein, enthousiast. Chemieconcern Kemira presenteert zich dan ook op IFAT met de leuze ‘Towards circular economy: from waste to value’.

Bevlogen vertelt Epenstein hoe Kemira oplossingen brengt voor de hele watercyclus. Belangrijk daarin is voor Kemira de

winning van fosfor uit afvalwater in de tertiaire zuivering. “Maar we verliezen de rest van de keten niet uit het oog”, aldus Epenstein. “We kijken ook naar hergebruik van afvalwater in de landbouw en bieden oplossingen voor het herstel van rivieren en meren waar het gezuiverde water na de winning van onder meer fosfor in beland. Dat water eindigt uiteindelijk weer in de drinkwatersector waarmee de cirkel rond is.”

Te vroeg

Epenstein zegt het belangrijk te vinden om juist als chemieconcern te kijken wat de bijdrage kan zijn aan de circulaire economie. “In Nederland zijn jullie heel ver, maar in Duitsland heeft nog niemand het over fosforwinning uit water. Wij produceren al zestig jaar chemicaliën die helpen in het winnen naar fosfor.” Ze windt zich erover op dat fosfor nu niet uit het water wordt gewonnen en in de landbouw wordt benut maar veelal eindigt in de Baltische zee waar het veel schade aanricht.

Ze zegt benieuwd te zijn hoe de Kemira-benadering wordt opgepakt op de IFAT. “En hoe de gemeenten ertegenover staan. Hoe zien zij hun eigen verantwoordelijkheid om bij te dragen? Je ziet dat er nu een ‘missing link’ is tussen de afvalwaterindustrie en de agrarische wereld.”

Aan nieuwe technologieën die bijdragen aan de circulaire economie wordt door de R&D-afdeling van het chemiebedrijf hard gewerkt. Epenstein: “IFAT komt spijtig genoeg te vroeg om daar al concrete gepatenteerde technologieën te laten zien. Dat geldt ook voor onze slimme oplossing om fosfor te hergebruiken in de landbouw. Dat zijn zaken waar we nog aan werken.”

Wegwijs-app

Messe München heeft een app gemaakt die voor het bezoek aan IFAT kan worden gedownload. De app geeft een gedetailleerd overzicht van alle beursexposanten en biedt de mogelijkheid om favorietenlijstjes samen te stellen. Ook alle sessies van de kennisprogramma's staan in de app, net als andere evenementen en presentaties die gedurende de beursweek plaatsvinden. De app is gratis en zal vlak voor de beurs worden gelanceerd.

Stefan Rummel, directeur Messe München

'IFAT moet poort naar de markt worden voor start-ups'

Stefan Rummel (foto: Messe München)

Nog meer, nog groter. Stefan Rummel blaakt van het zelfvertrouwen bij zijn eerste IFAT-editie als directeur van Messe München. De beurs is van afval- en afvalwaterbeurs uitgegroeid tot een van de belangrijkste water- en milieubeurzen in de wereld. Iedere editie dijt de beurs weer uit. Alle zestien hallen staan afgeladen vol, in de stad zijn de hotels al maanden vooraf volgeboekt. En direct na de IFAT gaat de schop de grond in, voor nog eens twee nieuwe hallen, met in totaal 20.000 vierkante meter extra beursvloer, vertelt Rummel.

Onder de nieuwe directeur moet IFAT een nog breder deel van de waterwereld gaan bestrijken. Was van oudsher de beurs sterk gericht op afvalwater en proceswater, nu komt ook drinkwatersector meer en meer naar voren. "Drinkwater is een belangrijk mondiaal thema dat we dan ook graag sterker naar voren willen brengen op de beurs", aldus Rummel. Drinkwater was voorheen vooral het domein van Wasser Berlin, de vakbeurs die volgend jaar weer op het programma staat. IFAT lijkt zich steeds meer als 'totaalbeurs' voor het water te presenteren, en daarom kan drinkwater

niet ontbreken. Niet voor niets ging IFAT in zee met de Duitse watervereniging DVGW (Deutsche Verein des Gas- und Wasserfaches). Rummel: "Op deze manier willen we constructief de drinkwatersector op de beurs uitbouwen. We waren al sterk in afvalwater en willen dat nu ook in drinkwater worden. IFAT kan een goed platform zijn voor de internationale kennisuitwisseling."

Plannen voor 2018

Vol enthousiasme kijkt Rummel zelfs alweer naar de volgende editie van IFAT, in 2018. In de nieuw te bouwen hallen wil hij dan onder andere meer ruimte gaan bieden aan jonge bedrijven met frisse ideeën. 'Relatief volwassen start-ups kunnen we als IFAT toegang geven tot de markt', aldus Rummel. "Dat wil ik heel graag, want nieuwe bedrijven brengen compleet andere ideeën in.'

Verder zal IFAT 2018 een onlineplatform voor matchmaking kennen, waarbij deelnemers elkaar ook buiten de beursvloer digitaal kunnen ontmoeten. Ook wordt gewerkt aan een platform voor 'open innovatie' waarbij bedrijven via de IFAT hun klanten kunnen integreren in het R&D-proces.

Meer aandacht voor circulaire economie

In Nederland is de bijdrage van de watersector aan de circulaire economie een haast niet te ontkomen thema op beurzen en congressen. Veel bedrijven en kennisinstellingen in Nederland zijn volop bezig met dit thema. Niet verwonderlijk omdat ook de Europese Unie het 'circular economy package' tot speerpunt heeft genomen.

Op IFAT sluimert de aandacht voor de circulaire economie nog enigszins. Directeur Stefan Rummel erkent dat de beurs nog wat worstelt met de aanpak van het thema. "Bij de vorige IFAT is wel geprobeerd om meerdere deelnemers gezamenlijk onder de paraplu 'Smart City' te vangen, maar dat werd niet zo goed ontvangen", zegt Rummel desgevraagd.

Hij heeft wel een verklaring. "De Duitse industrie is sterk gericht op technologie.

We realiseren ons dat we meer in oplossingen moeten gaan denken in plaats van losse technologische producten." Ook de inrichting van de watersector, waarin er niet veel gedeelde verantwoordelijkheid is, is volgens Rummel nog een belemmering.

"Er zijn mensen die over het afvalwater gaan en anderen die over drinkwater gaan. Soms is het privaat georganiseerd, soms geoutsourced. En dan zijn er ook nog verschillen tussen steden. In München is de structuur weer anders dan in Berlijn. Wie moet je uitnodigen voor een omringend platform? Wie moet worden betrokken in een oplossingsgerichte aanpak?"

Hier ligt een kans voor Nederlandse bedrijven zich te onderscheiden, zoals de grote partijen Paques, Nijhuis of Royal HaskoningDHV, maar ook juist deelnemers die zich in het Holland Business Pavilion presenteren. Op het gebied van terugwinning van energie en grondstoffen zijn, onder meer via de Grondstoffenfabriek, grote stappen gemaakt.

Twee keer zoveel bedrijven uit Nederland

NWP, Water Alliance en Envaqua richten gezamenlijk het Holland Business Pavilion in. In dit Nederlandse waterpaviljoen presenteren zich rond de 25 bedrijven waaronder Bosman, Berson UV, Hubert en MicroLan. Op het loungegedeelte komt een Holland Innovation & Inspiration Hotspot waar de nieuwste watertechnologische innovaties uit Nederland centraal komen te staan. Andere Nederlandse bedrijven zijn in München te vinden met een eigen stand, zoals Aquafix Milieu, BBA Pumps, ProMinent KWT, Landustrie, Paques, Nijhuis Technologies en Pentair. Met ruim 120 bedrijven is het Nederlandse deelnemersveld bijna verdubbeld ten opzichte van de vorige beurs in 2014.

Internationaal

Traditioneel zijn na Duitsland vooral Italië en Nederland goed vertegenwoordigd. Verder zijn er veel bedrijven uit Oostenrijk, Engeland, Frankrijk, Zwitserland, Spanje, Denemarken en Turkije aanwezig. Daarnaast zijn er de landenspecials van o.a. China, India, Turkije, Zuid-Afrika, Canada, Vietnam, Latijns-Amerika en Zuid-Korea. Opmerkelijk is dat dit jaar ook Iran zal deelnemen.

De Groene Loper

Tijdens de openingsavond van IFAT worden opnieuw de GreenTec-awards uitgereikt, de belangrijkste milieuprijzen in Duitsland. Wie uit de waterwereld hebben straks de kans om over de 'groene loper' te mogen lopen om hun award op te halen? In de categorie water en afvalwater gaat het tussen een project om medicijnresten uit het water te halen, de ontwikkeling van een natuurlijke polymeer voor betere slibverwerking en een decentrale drinkwaterinstallatie voor arme landen of noodsituaties. In de categorie recycling dingt onder meer een technologie mee om fosfaat uit rioolslib te halen.